

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEM
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

IZVJEŠTAJ

ZAVRŠNI DOGAĐAJ U OKVIRU PROJEKTA

“Podrška SECO grupi za okoliš, energiju i transport u BiH u lobiranju za donošenje strateških okolišnih dokumenata u BiH”
Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 7. septembar 2016. godine

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEM
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

UVOD

Udruženje „Aarhus centar u BiH“ i sedam organizacija civilnog društva (OCD) iz Bosne i Hercegovine za uspostavljanje BiH sektorskog mehanizma u oblastima okoliš, transport i energija u procesima EU integracija (SECO ETE), organizovali su završni događaj u okviru projekta „Podrška SECO grupi za okoliš, energiju i transport u BiH u lobiranju za donošenje strateških okolišnih dokumenata u BiH“, 7. septembra 2016. godine u Parlamentarnoj skupštini BiH. Na završnom događaju je prisustvovalo 55 učesnika, predstavnika vladinog, nevladinog sektora, međunarodnih organizacija i firmi iz cijele BiH. Pored Evropske unije organizaciju skupa su podržali i Direkcija za evropske integracije BiH i Misija OSCE-a u BiH.

POZADINA AKTIVNOSTI

Udruženje „Aarhus centar u BiH“ i sedam partnerskih OCD (*Centar za održivi razvoj Brčko distrikt BiH, Centar za menadžment, razvoj i planiranje MDPi Doboj, Centar za okolišno održivi razvoj Sarajevo, Društvo za istraživanje i razvoj Tuzla, Eko Element Bugojno, Eko Most Mostar* i LIR Evolucija Banja Luka) pokrenuli su Inicijativu za usvajanje Strategije usklađivanja propisa sa pravnom stečevinom EU u oblasti zaštite okoliša/ životne sredine za BiH i Akcionih planova za provođenje ove strategije u entitetima i Brčko distriktu BiH, u maju 2016. godine. Usvajanjem ovih strateških dokumenata, BiH bi ispunila jedan od bitnih zahtjeva Evropske komisije za nastavak procesa integracija BiH u EU i korištenje sredstava IPA II Programa za sektor okoliša/ životne sredine u period poslije 2017. godine. Članice SECO ETE iz Banja Luke, Brčkog, Bugojna, Doboja, Mostara, Sarajeva i Tuzle su 14.06.2016., realizirali ulične kampanje u 7 gradova u BiH na kojima su prikupljali potpise podrške građana i šire javnosti za usvajanje navedenih dokumenata. U julu i august 2016. godine prikupljani su potpisi i podrška, pored građana i od nadležnih ministarstava i institucija u sektoru okoliša na svim nivoima, jedinica lokalne samouprave, akademske zajednice, OCD-a, kompanija koje rade u ovoj oblasti i svih drugih zainteresiranih strana. Cilj ove Inicijative jeste vraćanje sektora okoliša u program korištenja predpristupne pomoći EU IPA II za BiH. Inicijativa je realizirana u okviru projekta „Podrška SECO grupi za okoliš, energiju i transport u BiH u lobiranju za donošenje strateških okolišnih dokumenata u BiH“, kojeg je podržala Evropska unija. Projekat je završen zajedničkim skupom 7. septembra 2016. godine u Parlamentarnoj skupštini BiH na kojem su prezentirani rezultati do kojih se došlo tokom tromjesečne kampanje.

CILJEVI ZAVRŠNOG DOGAĐAJA

- Prezentirati javnosti rezultate *Inicijative za usvajanje Strategije usklađivanja propisa sa pravnom stečevinom EU u oblasti zaštite okoliša/ životne sredine za BiH i Akcionih planova za provođenje ove strategije u entitetima i Brčko distriktu;*
- Poslati poruku predstavnicima viših nivoa vlasti (prije svega Vijeću ministara BiH, Vladama entiteta i Brčko distrikta BiH) o važnosti i hitnosti donošenja strateških okolišnih dokumenata
- Upoznati prisutne o postojanju i sadržaju nacrtu strateških okolišnih dokumenata.

Društvo za istraživanje i razvoj

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEM
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

PODATCI O UČESNICIMA

Ukupno 55 učesnika, 33 žene i 22 muškarac, uključujući organizatore i predavača su prisustvovali Završnom događaju u okviru projekta "Podrška SECO grupi za okoliš, energiju i transport u BiH u lobiranju za donošenje strateških okolišnih dokumenata u BiH"

Delegacija EU: **4**

Institucije BiH: **11** (ukupno predstavnika 17)

Nevladine organizacije: **11** (ukupno predstavnika 26)

TASCO BiH: **1**

Međunarodne organizacije: Misija OSCE-a u BiH: **3**

Biznis sektor: **4**

POZDRAVNA OBRAČANJA

Završni događaj su otvorili predstavnici dvije organizacije, partneri na projektu „Podrška SECO grupi za okoliš, energiju i transport u BiH u lobiranju za donošenje strateških okolišnih dokumenata u BiH”, Edin Mujačić iz Centra za održivi razvoj iz Brčko distrikta BiH i Sabina Jukan iz udruženja „Aarhus centar u BiH” iz Sarajeva. Napomenuli su da je cilj održavanja završnog događaja, prezentiranje rezultata

Inicijative za usvajanje Strategije usklađivanja propisa sa pravnom stečevinom EU u oblasti zaštite okoliša/ životne sredine za BiH i Akcionih planova za provođenje ove strategije u entitetima i Brčko distriktu, kao i slanje poruke predstavnicima viših nivoa vlasti o važnosti i hitnosti donošenja strateških okolišnih dokumenata, kao i upoznavanje prisutnih sa postojanjem i sadržajem nacrtu strateških okolišnih dokumenata.

U ime Delegacije EU u BiH (DEU BiH) skupu se obratila Mariangela Fittipaldi v.d. šefa operacija u odjelu za ekonomski razvoj i prirodne resurse u DEU BiH koja je naglasila da je projekat „Podrška SECO grupi za okoliš, energiju i transport u BiH u lobiranju za donošenje strateških okolišnih dokumenata u BiH”, pokrenuo i ojačao javnu debatu u sektoru okoliša. Smatra značajnim nastavak aktivnosti na svim nivoima vlasti kako bi se strateški dokumenti u konačnici usvojili, i kako bi se otvorila sredstva iz IPA II za finansiranje sektora okoliša. Naglasila je da je učešće javnosti i nevladinih organizacija izuzetno bitan dio procesa donošenja odluka u oblasti okoliša. Zbog nepostojanja sektorske strategije na nivou države, Bosna i Hercegovina nije primila nikakvu finansijsku podršku u oblasti okoliša od EU u okviru IPA-e od 2012. - 2015. godine. Od 2014. godine EU je u procesu implementacije druge faze IPA fondova za region, takozvane IPA II za period od 2014. - 2020. godine. Dalja podrška EU koja bi mogla biti osigurana kroz IPA II je uslovljena sa usvajanjem strateških dokumenata. Kroz ENVIS projekat je kreirano 53 dokumenta koja bi ovaj pristup IPA II fondovima u oblasti okoliša mogao olakšati.

U ime Direkcije za evropske integracije BiH skupu se obratila Angelina Pudar šefica Odsjeka za pružanje podrške učešću BiH u Programima Unije, koja je podcrtala značaj aktivizma civilnog društva u ovom

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEU
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

segmentu. Smatra kako je došao prelomni trenutak za usvajanje strateških dokumenata u oblasti okoliša kako bi se moglo nastaviti raditi na procesu evropskih integracija.

PREZENTACIJA I DISKUSIJA

RENATA ABDUZAIMOVIĆ, program menadžerica u DEU BiH, naglasila je da je BiH potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, preuzela i obavezu usvajanja strateških dokumenata u oblasti okoliša. Zapravo radi se o strategiji koja obuhvata cijelu državu, kako bi se omogućila harmonizirana implementacija pravne stečevine. Zbog nedostatka sveobuhvatne strategije BiH, sektor okoliša nije bio predmet finansijske podrške EU od 2011. godine. U periodu od 2007.-2011 godine EU je kroz IPA program pružila podršku sektoru okoliša u BiH u iznosu od 90 miliona eura, uključujući i infrastrukturne projekte. Pomoć EU predviđena za period 2014.-2020. godine, koja potpada pod drugu generaciju Instrumenta za predpristupnu pomoć IPA II, se zasniva na sektorskom pristupu.

Upravo je to i razlog zbog kojeg BiH mora usvojiti strateške dokumente u oblasti okoliša kako bi mogla koristiti pomenuta sredstva. Također, aproksimacija sa pravnom stečevinom EU u sektoru okoliša treba da se vrši sa implementacijom i takozvanih mekih mjera (institucionalni i pravni okvir za osiguranje dalje harmonizacije) i infrastrukturnih investicija. Trenutno je BiH u fazi revizije strateških dokumenata u oblasti okoliša, te ako se propusti ova šansa, sredstva za period 2018.-2020. neće obuhvatiti sektor okoliša.

Profesor **SLAVKO BOGDANOVIĆ** je kroz prezentaciju, učesnike upoznao sa instrumentima aproksimacije, trenutnim stanjem i aktivnostima za prevazilaženjem trenutnog stanja. Obaveza BiH po osnovu aproksimacije je transpozicija propisa EU, primjena domaćih propisa kojima je transpozicija izvršena, te izvršavanje domaćih propisa kojima je transpozicija izvršena. Evropska unija i EUROATOM su preuzele obavezu da pruže BiH svu potrebnu tehničku i finansijsku pomoć u cilju izvršenja preuzetih obaveza. Jedan vid pomoći je bio i projekat ENVIS, koji je za rezultat imao, između ostalog, izradu tekstova strateških planskih dokumenata i dokumenata politike, čije donošenje je uslov za nastavak podrške EU kroz program predpristupne pomoći. Međutim, Evropska unija je izvršila svoju obavezu za razliku od Bosne i Hercegovine. Slavko Bogdanović je naglasio da se na Završnom skupu treba pričati o planu kako izvršiti tu aproksimaciju. Uspješno izvršavanje obaveza BiH, moguće je kroz zajedničku koordiniranu akciju svih organa nadležnih za okoliš na svim nivoima vlasti, u skladu sa važećim propisima. Nažalost IPA II sredstva još uvijek nisu dostupna BiH, jer u BiH još uvijek nije donesena Strategija aproksimacije. Revizija IPA II slijedi 2017. godine, te ako Strategija ne bude blagovremeno donesena, sredstva IPA II ostaće nedostupna BiH do kraja perioda na koji se odnosi IPA II. Tek sva 4 donesena dokumenta čine zajedno stratešku platformu za aproksimaciju u oblasti okoliša, koja obuhvata cijelu teritoriju BiH i koja omogućuje povratak BiH u IPA II program i nastavak procesa približavanja BiH Evropskoj Uniji u ovom sektoru.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

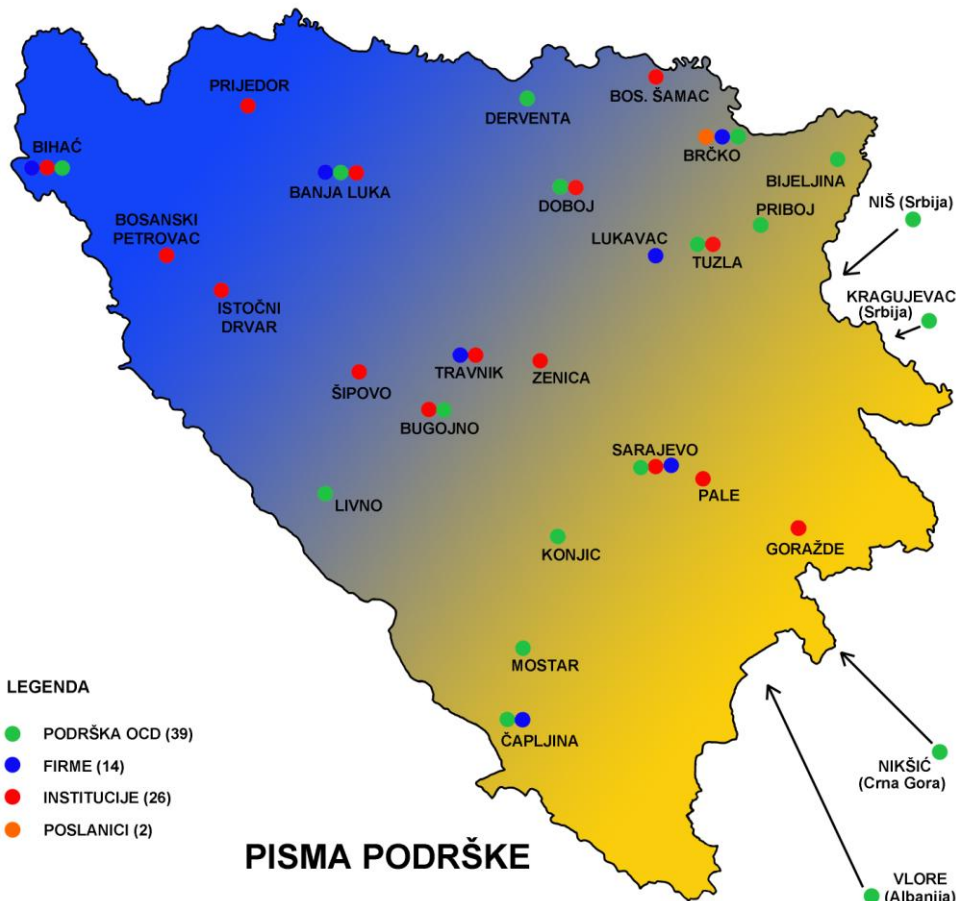
UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEM
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

Izvršna direktorica Udruženja “Aarhus centar u BiH” **SABINA JUKAN**, je prezentovala rezultate tromjesečne kampanje u okviru koje je održano 65 sastanaka sa predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti sa različitih nivoa, organizacija civilnog društva, javnih ustanova, biznis sektora te pojedinaca. Istakla je da je u okviru provedene kampanje podijeljeno 5000 promotivnih letaka, prikupljeno 3148 potpisa građana iz cijele BiH ali i regiona i Evrope, te 81 pismo podrške institucija sa državnog, entitetskog, kantonalnog i lokalnog nivoa, organizacija civilnog društva, biznis sektora te poslanika. Od prikupljenih potpisa i pisama podrške kreirane su 4 skripte koje će se uputiti Vijeću ministara BiH, te vladama entiteta i Brčko distriktu BiH, koje su odgovorne za donošenje ovih dokumenata.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEM
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

ANGELINA PUDAR, šefica Odsjeka za pružanje podrške učešću BiH u Programima Unije je istakla da razlog za reducirani IPA II paket za Bosnu i Hercegovinu jeste prvenstveno nedostatak sektorskih strategija/strateških dokumenata (cjelodržavnih sektorskih strategija), uključujući i za sektor okoliša, a s obzirom da IPA II zahtjeva sektorski pristup u korištenju pomoći. Usljed nepostojanja sektorske strategije/strateških dokumenata, Bosna i Hercegovina trenutno ne može koristiti ni raspoloživa regionalna IPA II sredstva u sektoru okoliša, uključujući sredstva Investicijskog okvira za zapadni Balkan. U okviru projekta EnvIS pripremljeni su prijedlozi potrebnih strateških dokumenata za sektor okoliša. Evropska komisija je potvrdila da je usvajanje istih dostatno za

zadovoljenje pomenutog uslova postojanja sektorske strategije/strateškog dokumenta i uključivanje sektora okoliša u IPA II. Evropska komisija pokrenula je srednjeročnu reviziju indikativnih strateških dokumenata za IPA II za sve zemlje korisnice IPA II. Revizija u slučaju BiH predstavlja pripremu ovoga dokumenta za predstojeći period 2018-2020. Takođe, revizija predstavlja priliku za proširenje Indikativnog strateškog dokumenta za IPA II za BiH i na druge nedostajuće sektore, uključujući sektor okoliša, kao i za uvećanje IPA II alokacija za zemlju shodno tome. Preduslov za ovo je napredak u pogledu usvajanja sektorskih cjelodržavnih strategija. Prvi krug konsultacija vezano za reviziju Indikativnog strateškog dokumenta za IPA II za Bosnu i Hercegovinu sa institucijama u Bosni i Hercegovini, kao i sa civilnim društvom, održava se u septembru 2016. Daljnje konsultacije vezano za Indikativni strateški dokument planirane su tokom oktobra i novembra 2016. Završetak i usvajanje dokumenta od strane Evropske komisije uslijediće u prvoj polovini 2017. Za uključivanje sektora okoliša u IPA II biće potrebno obezbijediti napredak u pogledu usvajanja sektorskih strateških dokumenata za okoliš tokom perioda konsultacija.

NERMINA SKEJOVIĆ-HURIĆ, stručni savjetnik u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, voditelj projekata i koordinator projekta EnvIS, naglasila je da su sektoru Okoliš od 2007 do 2011. godine, putem nacionalne IPA I odobrena sredstva u iznosu od 87,100 mil. Eura za realizaciju 30 projekata iz oblasti (tehničke pomoći i infrastrukture). Bosna i Hercegovina je korisnica WBIF instrumenta, i ima najveći broj finansiranih projekata u regionu. IPA I sredstva su stopirana za period od 2012. do 2013. budžetske godine, jer je Evropska komisija utvrdila da bh sector Okoliš ne posjeduje dovoljne absorpcione kapacitete za povlačenje i implementaciju pomoći. Poslije katastrofalnih poplava EK je aktivirala grant (2014) sredstva za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama u BiH, a nakon pripremljenog i usvojenog

Akcionog plana za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama. Uslov za korištenje IPA II sredstava je postojanje usvojenih Strateških dokumenata koji definiraju specifične ciljeve u evaluaciji napretka uspješnosti. Projekat pod nazivom " Jačanje Institucija za zaštitu okoliša u Bosni i Hercegovini " EnvIS" je imao za rezultat prijedloge paketa 53. dokumenata: Strategije usklađivanja propisa sa pravnom stečevinom EU o okolišu i Akcionih planova za implementaciju Strategije u entitetima i Brčko Distriktu, kao i ostalih dokumenata neophodnih za EU integracije u sektoru Okoliš. Ovi dokumenti su se trebali finalizirati i usvojiti na različitim nivoima okolinske vlasti tokom 2015.godine. Do toga nije došlo, jer je uvjet za nastavak aktivnosti u skladu sa zaključkom Vlade RS, bilo postizanje dogovora oko mehanizma koordinacije. Vlada Federacije BiH je usvojila prijedlog za finalizaciju dokumenata , a Brčko Distrikt je isto stavio u Plan rada Vlade Brčko Distrikta. Do danas, MVTEO BiH je više puta održalo sastanke sa ministarstvima okoliša, Direkcijom za evropske integracije, Delegacijom evropske unije u Sarajevu,

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

Evropskom komisijom, uputilo više akata i poziva entitetima i Brčko Distriktu za formiranje Radnih grupa za finalizaciju i pripremu navedenih dokumenata za usvajanje. Nastavak projektnih aktivnosti bilo je i predmet više sastanaka Komiteta za monitoring EU projekata. Relevantne institucije s državnog nivoa i FBiH su dostavile MVTEO BiH imenovanje predstavnika za rad u Radnim grupama projekta. Međutim sve vrijeme se čekalo na usvajanje mehanizma koordinacije u skladu sa Odlukom Vlade RS. Vijeće ministara je usvojilo predloženi mehanizam koordinacije procesa Evropskih integracije u BiH tek 23. augusta 2016. godine. Budući da je mehanizam koordinacije usvojen, uskoro se očekuje da će i nadležna ministarstva iz Republike Srpske imenovati svoje predstavnike za rad u Radnim grupama, kako bi se strateški dokumenti finalizirali i usvojili. Sektor Okoliš je jedini sektor koji je do danas imao 11 pregleda aproksimacije EU legislative Bosni i Hercegovini, putem višekorisničkih projekata RENA I ECRAN. Bosna i Hercegovina još uvijek nema Zakon o okolišu na državnom nivou. Aproksimacija propisa u oblasti okoliša će se vršiti na svim nivoima okolinske vlasti. Koordinaciju i harmonizaciju svih propisa iz oblasti okoliša na državnom nivou, u oba entiteta i Brčko Distriktu vršit će Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, u skladu sa Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave.

AMER HUSREMOVIĆ, šef Odsjeka za razvoj i međunarodne obaveze u Sektoru za vode Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, je istakao da je po zahtjevu MVTiEO BiH, a u svrhu izrade Akcionog plana za kompletiranje, usvajanje i implementiranje strateških dokumenata i planova za sektor okoliša pripremljenijih kroz projekt EnvIS, ovo Ministarstvo svojim aktom od 24. avgusta 2015. godine dostavilo imena predstavnika sektora voda za 8 planiranih radnih grupa. Ovo Ministarstvo je učešće u navedenom Akcionom planu uvrstilo u svoj Program rada za 2016. godinu, ali do danas nikakve aktivnosti po predmetnom nisu poduzete jer aktivnosti Radnih grupa nikada nisu ni započele. Zbog neusvajanja strateških dokumenata iz

oblasti okoliša na državnom nivou, osim za oblast zaštite od poplava za koju je Vijeće ministara usvojilo Akcioni plan zaštite od poplava i upravljanja vodama (2014-2017), blokirana su IPA grant sredstva za dodatnu podršku tekućim i planiranim kapitalnim projektima iz oblasti voda, sa posebnim naglaskom na infrastrukturne projekte iz oblasti vodno-komunalnih direktiva EU kod kojih je evidentan nedostatak grant fondova za finansijsko kompletiranje implementacije. Zbog ovih razloga FMPVŠ je pripremio informaciju za Vladu Federacije BiH o potrebi osiguranja dodatne podrške tekućim i budućim kapitalnim projektima izgradnje općinskih/gradskih sistema za vodosnabdijevanje, sakupljanje, odvodnju i tretman otpadnih voda naselja i gradova. Iako je Vlada FBiH usvojila navedenu informaciju i zaključke FMPVŠ (V. broj: 629/2016 od 10.03.2016. godine), do sada nisu osigurana sredstva za dodatnu podršku sektor ViK-a u FBiH u iznosu od 12 miliona KM/godinu. Pri tome napominju da dalji razvoj sektora ViK-a u BiH bez grant podrške EU dalje nije moguć, obzirom da se radi o velikim kapitalnim investicijama u razvojne projekte, a koje su samo za Federaciju BiH procjenjene u iznosu od oko 4,5 milijardi KM za sljedećih 30 godina, od čega se očekuje da EU osigura od 60-90% grant učešća za ove namjene. Shodno navedenom apeliraju za hitno usvajanje strateških dokumenata za oblast okoliša u BiH i time deblokiranja EU grant fondova za ove namjene, kako bi se održao i unaprijedio trenutni kontinuitet u implementaciji vodnih direktiva EU.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEM
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

ALMIRA KAPETANOVIĆ, šef Odsjeka za strateške i planske dokumente u Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, je istakla kako su u ministarstvu pokrenute aktivnosti nakon završetka ENVIS projekta. Prioritetne aktivnosti su ubačene u program rada za 2015. godinu. Tokom 2015. su imali otežavajuću okolnost smjene ministrice, tako da pripremljena inicijativa nije otišla prema Vladi FBiH u augustu iste godine. Nakon što je održan sastanak između predstavnika Udruženja „Aarhus centar u BiH“ i ministrice Edite Đapo u 2016. godini, ministarstvo je obnovilo inicijativu i uputilo na Vladu FBiH, koja je inicijativu usvojila. Inicijativa je dalje upućena na Vijeće ministara i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH na kojima je red da

izvrše očitavanje iste.

LEJLA ŠUMAN, direktorica/šef REC misije u BiH je izrazila zadovoljstvo sa činjenicom da su nevladine organizacije počele raditi strateški. Također, je istakla da nevladine organizacije mogu računati na podršku REC-a.

ZLATAN ČIZMIĆ, šef Odsjeka za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša je ispred Grada Bihaća dao podršku ovoj inicijativi. Gradu Bihaću je od izuzetnog značaja da se omoguće sredstva za okoliš iz IPE II kako bi se mogla rješavati bitna okolišna pitanja.

NIKOLA LOVRINOVIĆ, predsjedatelj Zajedničke komisije za EU integracije u Parlamentarnoj skupštini BiH, je istakao da parlamentarci nisu najbolje upućeni u ovu problematiku. Smatra kako parlamentarni nadzor mora biti jači i čvršći, te se aktivnije uključiti u rješavanje ovog pitanja. Parlament mora doći do informacija zašto se koči čitav proces od strane izvršne vlasti, te uticati da se proces ubrza.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEM
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

ZAKLJUČCI:

1. Projektna aktivnost su u svemu izvršene u skladu sa planom
2. Javnost koja je upoznata sa inicijativom SECO grupe, snažno je podržala zahtjev upućen organim na svim nivoima vlasti BiH, nadležnim za okoliš, da hitno započnu potrebne aktivnosti i donesu Strategiju aproksimacije BiH za sektor okoliš i Akcione planove za provođenje te Strategije u FBiH, RS i DB i druge strateške dokumente pripremljene u okviru projekta ENVIS, čije donošenje je uslov za korištenje sredstava EU IPA II programa u sektoru okoliš i za nastavak procesa EU integracije u tom sektoru
3. U trenutku kada je prošlo dvije godine od izrade navedenih dokumenata, dalje odlaganje pokretanja postupka za donošenje strateških planskih dokumenata za sektor okoliš, ugrozilo bi mogućnost korištenja IPA II sredstava i u periodu poslije 2017. godine i spriječilo nastavak procesa integracije BiH u EU u ovom sektoru.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

UDRUŽENJE
AARHUS
CENTAR U BIH

DEM
Direkcija za evropske/europske integracije
Дирекција за европске интеграције
Directorate for European Integration

„Evropska unija se sastoji od 28 država članica koje su odlučile postepeno povezivati svoja znanja, resurse, i sudbine. Tokom 50 godina proširenja, zajedno su izgradile zonu stabilnosti, demokratije i održivog razvoja, istovremeno zadržavajući kulturne različitosti, toleranciju i lične slobode. Evropska unija je posvećena tomu da svoja dostignuća i vrijednosti dijeli sa zemljama i ljudima izvan vlastitih granica“.

“Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Udruženja “Aarhus centar u BiH” i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije“.

MDP
INICIJATIVE
CENTAR ZA MENADŽMENT, RAZVOJ I PLANIRANJE

LIR
evolution

EKOMOST
MOSTAR

COOR
centar za okolišno
održivi razvoj

CENTER FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT
CENTAR ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Društvo za istraživanje i razvoj